

عنوان مقاله:

عوامل جغرافیایی و سیاسی موثر بر مکان گزینی پایتخت ادریسیان در فاس

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ اسلام، دوره 10، شماره 38 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 38

نویسندگان:

فاطمه جان احمدی - دانشکده علوم انسانی، گروه تاریخ

آرمیندخت امین

خلاصه مقاله:

فاس یکی از مهمترین، متمایزترین و تاثیرگذارترین پایتخت‌ها در گستره‌ی تمدن اسلامی در مغرب الاقصی است که توسط ادريس بن ادريس بن عبدالله (۲۱۳-۱۸۷ق. / ۸۲۸-۸۰۳م) در میانه سال های ۱۹۳-۱۹۲ ق. تاسیس گردید. میزان تاثیرگذاری فرهنگی و تمدنی فاس در مغرب الاقصی معلول عواملی چند از جمله مکان‌گزینی ژرفنگرانه و دقیق آن می باشد. بر این اساس پژوهش پیش رو به بررسی علل و عوامل جغرافیایی و سیاسی موثر بر این مکان‌گزینی می‌پردازد. پژوهش به این نتیجه دست یافت که عوامل بازدارنده و تهدیدآفرین سیاسی و جغرافیایی در درون و بیرون قلمرو حاکمیتی ادريس دوم او را برآن داشت که پایتخت خود را از شهر تا اندازه‌ای دور و غیرراهبردی و لیلی به عنوان مرکز سیاسی بربرهای اوره در نزدیکی قلمرو امویان اندلس به نقطه‌ای مرکزی در قلب مغرب الاقصی انتقال دهد. وی در این مکان‌گزینی موفق شد علاوه بر فاصله گرفتن از مرکز روسای جاه‌طلب قبیله اوره و استقرار در پایتختی مستقل با ساختارو ماهیتی جدید و نیز مصونیت نسبی در مقابل حملات احتمالی امویان اندلس (۴۲۲-۱۳۸ ق. / ۷۵۶۱۰۳۱ م)، با استقرار در میانی‌ترین نقطه مغرب الاقصی ضمن رصد مناطق مهم و استراتژیکی مغرب الاقصی و مغرب الاوسط و حرکات حکومت‌های رقیب بنورستم (۱۶۱-۲۹۶ ق. / ۷۷۸-۹۰۹ م) و بنو مدرار (۱۵۵-۳۶۶ ق. / ۸۲۳-۹۷۷ م)، بر بخش‌هایی از اقیانوس اطلس نیز نظارت داشته باشد. در این مکان‌گزینی برخورداری از موقعیت ممتاز تجاری و سوق‌الجیشی، موقعیت ممتاز زیست‌محیطی و نیز مسائل دفاعی برای دستیابی به پایتختی ماندگار و تاثیرگذار در نظر گرفته شده بود.

کلمات کلیدی:

,Idrisid, capital, effective factors in location, Fes, al-Maghreb al-Aqsa, Walilay

ادریسیان، پایتخت، عوامل موثر بر مکان‌گزینی، فاس، مغرب الاقصی، و لیلی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1396369>

